

ICHKI ISHLAR ORGANLARINING HUQUQBUZARLIKLAR PROFILAKTIKASI SOXASIDAGI VAZIFALARINI AMALGA OSHIRISHDA VUJUDGA KELAYOTGAN HUQUQIY VA IJTIMOYIY MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI

Buronboyev Mirabbos Toxir o'g'li

Ichki ishlar vazirligi akademiyasi 310 guruh kursanti

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz huquqbuzarliklarning oldini olishda ichki ishlar organlari oldida turgan huquqiy va ijtimoiy muammolarni ko'rib chiqamiz va ushbu murakkab muammolarni hal qilishning potentsial yechimlarini o'rganamiz.

Kalit so'zlar: ichki ishlar organlari, huquqbuzarliklar, huquqiy va ijtimoiy muammolar, qonun, jamiyat, shaxs, huquq.

Ichki ishlar organlari tomonidan huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha vazifalarning bajarilishi jamoat xavfsizligini ta'minlash va jamiyatda qonun ustuvorligini ta'minlashning muhim yo'nalishi hisoblanadi. Biroq, bu muhim funktsiya ko'pincha huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha samarali harakatlarga to'sqinlik qiladigan bir qator huquqiy va ijtimoiy muammolarga duch keladi. Huquqiy sohada ichki ishlar organlari huquqni qo'llash amaliyotini tartibga soluvchi murakkab va tez rivojlanayotgan huquqiy kelib chiqadigan to'siqlarga tez-tez duch kelishadi. Qattiq qonun talablari, shaxs huquqlarini himoya qilish va qonun doirasida huquqbuzarliklarning oldini olish chora-tadbirlarini amalga oshirish o'rtasida nozik muvozanatni saqlash huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlari uchun katta qiyinchilik tug'diradi. Qolaversa, huquqbuzarliklar profilaktikasi bilan bog'liq amaldagi qonun va me'yoriy-huquqiy hujjatlarning noaniqligi va tushunarsizligi qarorlar qabul qilish jarayonlarini yanada murakkablashtirishi va ichki ishlar organlari faoliyati samaradorligiga to'sqinlik qilishi mumkin. Huquqiy to'siqlardan tashqari, ichki ishlar organlari jinoyatlarning oldini olish qobiliyatiga ta'sir qiluvchi ko'plab dolzarb ijtimoiy muammolar bilan kurashmoqda. Bunday muammolardan biri jinoyatchilikning oldini olish tashabbuslariga jamoatchilik hamkorligi va ishonchni mustahkamlashdagi qiyinchilikdir. Huquqbuzarliklarning muvaffaqiyatli oldini olish uchun mahalliy hamjamiyat bilan mazmunli hamkorlikni yo'lga qo'yish zarur; ammo huquqni muhofaza qilish organlariga nisbatan keng tarqalgan ishonchsizlik, qo'rquv yoki befarqlik bu hamkorlikdagi sa'y-harakatlarga putur etkazishi mumkin. Bundan tashqari, qashshoqlik, ishsizlik, ta'limdagi nomutanosiblik va ijtimoiy tengsizlik kabi keng tarqalgan ijtimoiy omillar muayyan jamoalarda jinoiy faoliyatning keng tarqalishiga sezilarli hissa qo'shadi. Jinoyatchilikning asosiy ijtimoiy determinantlariga qarshi kurashish jinoyatchilikning oldini olishning barqaror natijalari uchun muhim

ahamiyatga ega. Biroq, ichki ishlar organlari ushbu ko'p qirrali ijtimoiy muammolarni samarali hal qilishda ko'pincha resurs cheklovlari va imkoniyatlarning cheklanishiga duch kelishadi. Ushbu huquqiy va ijtimoiy muammolarni yumshatish uchun qonunga rioya qilishni, jamiyatning faolligini oshirishni va jinoyatning asosiy ijtimoiy omillarini hal qilishni ta'minlaydigan maqsadli echimlarni amalga oshirish zarur. Ichki ishlar organlari xodimlarining malakasini oshirish va o'qitish dasturlarini takomillashtirish, mahallalar hamkorligini mustahkamlash, jinoyatchilikning asosiy sabablariga yo'naltirilgan ijtimoiy dasturlarga sarmoya kiritish hamda qonunchilik asoslarini davriy baholash va takomillashtirish orqali ichki ishlar organlari huquqbuzarliklar profilaktikasining murakkab huquqiy va ijtimoiy dinamikasini yanada samarali yo'lga qo'yishlari mumkin. Ushbu muammolarni hal qilish bo'yicha birgalikdagi sa'y-harakatlar orqali ichki ishlar organlari jinoyatchilikning oldini olish strategiyasini yaxshilashi va barcha uchun xavfsizroq va xavfsizroq jamiyatlarni yaratishga hissa qo'shishi mumkin.

Jamiyatda huquq-tartibotni ta'minlashda ichki ishlar organlarining jamoat xavfsizligini ta'minlash, jinoyatlarning oldini olishdagi o'rni muhim. Biroq, ushbu tashkilotlar o'z vazifalarini bajarishda ko'pincha ularning samaradorligiga to'sqinlik qiladigan ko'plab huquqiy va ijtimoiy muammolarga duch kelishadi. Ushbu maqolada biz ichki ishlar organlari tomonidan huquqbuzarliklar profilaktikasi sohasidagi vazifalarni amalga oshirishda yuzaga keladigan huquqiy va ijtimoiy muammolarni o'rganib chiqamiz va ushbu muammolarni hal etish bo'yicha potentsial yechimlarni taklif qilamiz.

Huquqiy muammolar:

Ichki ishlar organlari oldida turgan asosiy huquqiy muammolardan biri bu huquqni muhofaza qilish faoliyatini tartibga soluvchi murakkab va doimiy rivojlanib borayotgan qonunchilik bazasidir. Tergov va huquqbuzarliklar profilaktikasi tadbirlarini o'tkazishda qat'iy qonuniy tartib va protokollarga rioya qilish zarurati ko'pincha huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlariga to'siqlar keltirib chiqaradi. Bundan tashqari, shaxsiy huquqlarni himoya qilish, shaxsiy daxlsizlik bilan bog'liq muammolar va huquqni muhofaza qilish organlarining vakolatlarini cheklash bilan bog'liq muammolar ichki ishlar organlari uchun jiddiy huquqiy muammolarni keltirib chiqarishi mumkin.

Tez-tez yuzaga keladigan yana bir huquqiy muammo - huquqbuzarliklar profilaktikasi bilan bog'liq amaldagi qonun va me'yoriy hujjatlarda aniqlik yo'qligi yoki noaniqlikdir. Bu noaniqlik huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlari o'rtasida muayyan vaziyatlarda tegishli harakat yo'nalishi bo'yicha chalkashliklarga olib kelishi mumkin, bu ularning jinoyatlarning oldini olish va ularga qarshi samarali kurashish qobiliyatiga to'sqinlik qilishi mumkin.

Ijtimoiy muammolar:

Huquqiy muammolardan tashqari, ichki ishlar organlari huquqbuzarliklarning oldini olish borasidagi sa'y-harakatlariga ta'sir ko'rsatadigan turli ijtimoiy muammolar bilan ham kurashmoqda. Huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash va jamoatchilik hamkorligining yo'qligi ana shunday muammolardan biridir. Huquq-tartibot idoralariga nisbatan ishonchsizlik, qo'rquv yoki loqaydlik bu harakatlarga to'sqinlik qilishi mumkin. Bundan tashqari, qashshoqlik, ishsizlik, ta'lim olish imkoniyatining yo'qligi va ijtimoiy tengsizlik kabi ijtimoiy omillar muayyan jamoalarda jinoyatchilikning tarqalishiga yordam berishi mumkin. Ushbu asosiy ijtimoiy muammolarni hal qilish huquqbuzarliklarning uzoq muddatli oldini olish uchun muhim ahamiyatga ega, ammo ichki ishlar organlarida ko'pincha ushbu murakkab ijtimoiy muammolarni samarali hal qilish uchun resurslar va imkoniyatlar yetishmaydi.

Yechimlar:

Ichki ishlar organlari tomonidan huquqbuzarliklar profilaktikasi vazifalarini amalga oshirishda duch keladigan huquqiy va ijtimoiy muammolarni hal qilish uchun bir nechta asosiy echimlarni ko'rib chiqish mumkin:

1. Kengaytirilgan trening va ta'lim: Huquqni muhofaza qilish organlari xodimlariga huquqiy talablar, protsessual ko'rsatmalar va jamoatchilikni jalb qilish strategiyalari bo'yicha keng qamrovli treninglar o'tkazish ularga murakkab huquqiy muammolarni hal qilishga va mahalliy hamjamiyat bilan ijobiy munosabatlar o'rnatishga yordam beradi.

2. Jamiyat hamkorligini mustahkamlash: huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha maxsus tashabbuslarni ishlab chiqish uchun jamoat tashkilotlari, mahalliy rahbarlar va aholi bilan hamkorlik qilish ishonchni kuchaytirishi, muloqotni kuchaytirishi va huquqni muhofaza qilish harakatlariga jamoatchilik yordamini safarbar qilishi mumkin.

3. Ijtimoiy dasturlarga sarmoya kiritish: Qashshoqlikni bartaraf etish, ta'lim va kasbiy ta'lim, ruhiy salomatlikni qo'llab-quvvatlash kabi jinoyatchilikning asosiy sabablarini hal qiluvchi ijtimoiy dasturlarga resurslarni taqsimlash jinoyatchilik darajasini pasaytirish va uzoq muddatli jamiyat xavfsizligini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi.

4. Normativ-huquqiy bazani muntazam qayta ko'rib chiqish: Huquqni muhofaza qilish faoliyati bilan bog'liq normativ-huquqiy bazani muntazam qayta ko'rib chiqish va yangilab turish noaniq qonunlarni oydinlashtirishga, jismoniy shaxslarning huquqiy himoyasini kuchaytirishga, ichki ishlar organlarining qonun doirasida faoliyat yuritishini ta'minlashga yordam beradi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, ichki ishlar organlari oldida turgan huquqiy va ijtimoiy muammolarni hal etish huquqbuzarliklar profilaktikasi samaradorligini oshirish va jamoat xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Huquqiy

rioya qilish, jamoatchilik ishtiroki va ijtimoiy farovonlikni birinchi o'ringa qo'yadigan maqsadli yechimlarni amalga oshirish orqali ichki ishlar organlari barcha uchun xavfsizroq jamoalarni yaratish uchun murakkab huquqiy va ijtimoiy muammolarni boshqarishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jinoyatchilik va huquqbuzarlikka moyil o'quvchilarni aniqlash va ularni tarbiyalash. T.: "Kamalak" .2017. 128 b
2. "Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida"gi Qonun // 2014
3. "Huquqbuzarliklar profilaktikasi va jamoat xavfsizligini ta'minlash sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Prezident Qarori // 2019
4. O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi hay'atining kengaytirilgan yig'ilishidagi Prezident Shavkat Mirziyoyevning nutqi // 2021
5. Абдужалилов, Д., & Арипова, А. (2021). КУЛЬТУРА ОБЩЕНИЯ СОТРУДНИКОВ ОБД. Scientific progress, 2(1), 328-332.